

Anul
XVII

Martie — Aprilie 1939

No.
3—4

SOLIDARITATEA

**Organul Asociației Învățătorilor
din Județul Soroca**

Publicație din colecția Periodice Naționale Vechi
„Moldavica” Biblioteca Națională a RM

Abonamentul 100 lei pe an
Adresa: Soroca, Casa Învățătorilor

Solidaritatea

Organul Asociației Învățătorilor din județul Soroca

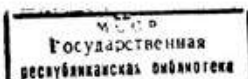
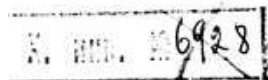
Fondat în Ianuarie 1923

Din istoricul Sorocei. ✓

Din cele mai vechi timpuri, stăpânitorii locului pe care este ridicată cetatea Sorociei, au fost vitejii Daci. Aceștia, sub regele lor Boerebista, au denumit locul orașului Soroca cu numele de „Serghidava”, iar mai târziu „Krakicava”. Orașul Soroca, ca și locul din împrejurimi, a fost partea cea mai de la răsărit a imperiului roman din părțile noastre. Așezat geograficește în calea năvălitorilor, devine poarta de trecere și jaf a tuturor semințiilor barbare din Asia.

1979
 În evul mediu, pe când Genovezii și Venețienii devin stăpânitorii mărilor prin comerț, Soroca devine o colonie a lor, denumită „Olhionya” în care ridică și o cetate pentru paza depozitelor de mărfuri, destinate desfacerii în Podolia și Basarabia. Pe vremea Genovezilor și a Venețienilor, Soroca ajunge numai un însemnat centru comercial. Denumirea de „Olhionya” se cunoaște pentru prima oară în 1475, data expediției Turcilor împotriva lui Ștefan cel Mare. Viteazul Domn, distrugându-i pe Turci la Podul Înalt (Rahova), ocupă și reconstruiește cetatea Sorociei, pentru a-i servi ca punct de veghere și apărare a ținutului împrejmuit împotriva Tatarilor de peste Nistru, cari prin cruzimile lor au făcut ca să rămâie și până azi vorba „Stai că nu dau Tatarii”. Multele lupte ce au avut loc în jurul cetății Soroca, au sărăcit populația. Numai astfel se explică faptul că „Olhionya” este botezată cu numele de „Saraca”, care mai târziu se transformă în „Soroca”.

Ca dovadă că cetatea Soroca a fost construită de Genovezi, o constituie faptul că are poarta deschisă spre Nistru.

Negustorii întreprinzători stăpânind Cetatea-Albă (Maurocastron, Moncastro – Bialograd) urcau cursul fluviului până la Soroca. Locul ales de cetate era foarte potrivit: spre nord de ea se întindea platoul satului Bujorâuca, în dreptul căruia era un vad de trecere în Ucraina.—Astfel negoțul se putea face nu numai cu moldovenii ci și cu Podolia. Spre S. și W. se întindeau păduri seculare cari pentru acele timpuri constituiau o piedică serioasă la întinderea târgului Deaceea cetatea se dezvoltă pe baza relațiunilor comerciale. Ea constituia un comptuar pentru mărfuri după obiceiurile Genovezilor. Mărimea cetății dovedește că ea nu putea să aibă altă misiune decât aceea de inmagazionarea mărfurilor în beciurile ce se pot vedea și astăzi. Negoțul fiind anevoios pe acele vremuri, Genovezii aveau apărători ai coloniei lor. O altă dovadă a felului de a fi a cetății o poate constitui numirea satului „Techinovca” din fața cetății, numirea căruia provine dela numirea monedei genoveze „Techina”, ceiace arată și confirmă relațiunile intense comerciale ce le făceau genovezii la Soroca.

Deaceea în curând în jurul cetății se va forma un târg ce va fi locuit în cea mai mare parte de negustori evrei care după inventarul averii colonelului Alexandru N. Cerchez din 1845 (document proprietatea familiei Pășnencu) erau 360 familii față de 264 familii creștinești. La cetate se țineau iarmaroace de vite. Ocupația principală a locuitorilor era păstoritul, deaceia una din îndeletnicirea principală a locuitorilor o constituia tăbăcitul pieilor.

Din această cauză, strada cea mai industrială din acest punct de vedere, purta numele de „Cojucăreasă” (actuala stradă Regina Elisabeta) sau a „Dubalarilor”. Produsele tabacurilor precum și ale lemnului erau transportate de Genovezi spre Europa apuseană.

Cu timpul unii dintre tabacari au ajuns oameni bogați. Putem cita cazul familiei Cojocar, care a dat pe savantul medic cu același nume de familie și care a inventat un praf

de dureri de cap și tuse, cunoscut în toată Rusia.

Datorită situației prospere materiale a locuitorilor depe această stradă, pe ea se vor indesa familiile boerești: Dima, Cotruța, Gafencu, etc.

Strada actuală a Țaranilor purta numele de „Strada Cetății” numită de ruși „Crepostnaia” ceea ce înseamnă că ea era locuită de șerbi țarani ai boerilor stăpânitori ai moșiilor din jurul Sorocii. Strada principală, un fel de bursă al târgului, era „Petrogradscaia”, actuala General Văitoianu. Dealtfel, aspectul actual general al împrejurimilor cetății, este o reminiscență fidelă a vieții ei din trecut. Piața din fața ei, înconjurată din toate părțile de sinagogi, servea de loc pentru iarmaroacele dese și a tuturor transacțiilor comerciale ce se încheiau pe atunci. Românii considerând negoțul ca ceva rușinos, lăsau această ocupație pe seama altora, deaceia ei nu se înghesuiau spre cetate, ci preferau să locuiască spre pereferii, unde aerul era mai curat și puteau să se ocupe cu păstoritul și agricultura. Astfel se explică aspectul general al împrejurimilor cetății locuite de urmașii vechilor negustori evrei.

Cu timpul centrul orașului deplasându-se spre Sud, partea veche a orașului a decăzut complet, înfățișind în prezent un tablou cu totul primitiv.

În apropierea cetății se afla biserica veche de lemn a târgului cu hramul „Maicii Domnului” iar lângă ea cimitirul cel mai vechi din Soroca. Din inscripțiunile mormântale s'a putut descifra unele în limba română: „Aci odihnește robul lui Dumnezeu boier Moldovean și cavaler rusesc”, altele în limba italiană și chiar grecească. Locul fostului cimitir se poate identifica azi, el fiind pe proprietatea familiei Solovei.

Pe la începutul secolului al XIX biserica a ars. Creștinii continuau să-și facă rugăciunea lor în biserica din Bujorăuța. Acest lucru a ținut până la 1842 când s'a terminat construcția actualii catedrale a orașului.

După întemeierea Moldovei, domnitorii în mod natural au căutat să alunge pe Tataři din părțile Basarabiei. Prin

titulatura sa, domnitorul moldovean Roman a ajuns să stăpânească: „Dela muntele cel mare până la Marea cea mare”. E natural ca Soroca să fi făcut parte integrantă din Moldova. În secolul al XV, după toate probabilitățile, s'a schimbat numele cetății din „Saraca” în „Soroca” după cum o găsim însemnată pe harta lui Viaceslav Gradețchi.

Prosperitatea generală a Moldovei sub domnia lui Alexandru cel bun, va avea urmări binecuvântate și asupra Sorociei. Târgul Soroca va fi legat cu o cale directă cu Hotinul, Orheiul și Tighina. Schimburile și transacțiunile comerciale se vor înmulți, negustorii străini odată cu postavurile, catifea, mirodenii, în schimbul produselor noastre naturale, vite, lemn, piei tăbăcite, lăsau bani frumoși de aur și argint.

Tot acuma în jurul cetății numărul negustorilor evrei se înmulțește, ei fiind găsiți necesari de către domnitorul Moldovei, ca element indispensabil negoțului.

O epocă nouă începe pentru Soroca pe timpul domniei lui Ștefan cel Mare. Grijă principală a viteazului Domn a fost întărirea hotarului Nistrului, amenințat de dese năvăliri a Cazacilor, Tatarilor și Polonilor. Apa fluviului constituia fără îndoială o piedică pentru navălitori, însă ei cunoșteau toate vadurile ascunse pe unde puteau trece în Moldova. Aceeași trecere o puteau face dușmanii și prin vadul Bujorăucii, astfel că cetatea și târgul Sorociei erau lesne expuse deselor incursiuni și jafurilor dușmane.

Deaceia, Ștefan cel Mare se grăbește să ridice cetatea Orheiului și să reconstruiască pe cea a Sorociei, care era așezată prin situația sa geografică: „În buza puștilor dușmane”. Dovadă că cetatea a fost reconstruită o constituie cele două straturi de zidărie bine distincte.

E sigur că peste zidăria veche, domnitorul Moldovei, a clădit partea superioară a cetății, cu crencurile ce trebuiau să servească ca punct de observație și adăpost pândarilor lui Ștefan și urmașilor lui. Pândarilor, adăpostiți în cetate, li se deschideau un câmp vast în direcția Ucrainei, de unde obișnuiau să vină musafirii nepoștiți.

Arcașii aveau ca datorie principală să semnaleze ivirea pericolului ce venea din părțile răsăritene. La ivirea dușmanilor, pe dată păzitorii cetății dau alarmă. Acest lucru îl făceau cu ajutorul focului aprins în cetate și care s'aprindea imediat pe movilele, ce se văd și astăzi, înșiruite în direcția Iașului. În felul acesta știrea nenorocirii apropiate era transmisă domnitorului.

Armata domnească se punea pe picior de războiu și sărea întru apararea hotarului amenințat. Totuși, până la sosirea armatei, trecea un timp oarecare și atunci Ștefan cel Mare s'a gândit ca să așeze la granița Nistrului cete de viteji și voinici „Slujitori de pe margină“, pe cari îi împroprietărea cu teritorii întinse în schimbul cărora ei trebuiau primii să oprească năvălirea dușmanilor.

Urmașii acestor „apărători de pe margină“ sunt actualii răzăși, oameni mândri, mai înstăriți decât țărani, din satele Stoicani, Țara, Pohoarne, Bădiceni, Baxani, Niorcani și Voioave.

Paza cetății domnitorul a încredințat-o unui pârcalab care avea sub ordinele sale toate cetele de voinici și viteji.

Tot Ștefan cel Mare dăruie unui oarecare Calian pământuri pe Nistru cu „Indatorirea de a sluji la cetatea noastră, la Soroca“. Orașul Soroca, după modelul celorlalte orașe din Moldova, are în fruntea sa un șoltuz și pârgari. Datorită măsurilor de apărare, târgul Soroca progresa.

În anul 1469, August 20, Ștefan cel Mare a ieșit în calea Tatarilor pe cari îi bate la Lipnic, jud. Soroca. În această luptă, fratele Hanului tatarilor, Mengli-Ghirai, anume Eminec, este prins și închis în Cetatea-Albă, de unde prizonierul mai târziu a fugit.

Un scriitor polon arată că Hanul tatar cere lui Ștefan cel Mare, printr-o solie de 100 persoane să-i elibereze fiul (deci după versiunea polonă ar fi fost prins fiul hanului), amenințându-l cu război în caz de refuz. Domnul Moldovei pentru a-i da hanului tătarăsc o pildă de felul cum este hotărât să-și apere moșia strămoșească, poruncește ca prizonierul

rul, fiul hanului, să fie spintecat în patru bucăți chiar în fața solilor. Pe 99 de soli îi trage în țeapă, iar pe al sutălea, slujindu-l, prin tăierea nasului și urechilor, îl trimite să spună hanului tătarăsc: „Toți acei, cari vor călca pământul Moldovei vor păți la fel”.

Pe vremea lui Petre Rareș, cetatea rămâne tot sub conducerea pârcalabilor cari supravegheiau din vârful turnurilor și luau măsurile de apărare a ținutului.

Cu moartea lui Petru Rareș începe o perioadă de grele încercări pentru Moldova, deci și pentru Soroca. Dela 1550 cetatea Sorociei trece pe rând când la Ruși, când la turci, fără a fi distrusă. Din a doua jumătate al secolului al XVI încă găsim însemnări istorice despre Soroca. Astfel, după moartea lui Ion Vodă cel Cumplit, puzderia de „domnișori” cu veleități la scaunul Moldovei treceau Nistru, îndreptându-se spre capitala țării. Unul dintre acești domnișori, Ioan Potcoavă, cu ceata sa de războinici, a trecut pe la Soroca și s’a îndreptat împotriva lui Petru Șchiopul, pe care l-a bătut la Docolina și a isbutit să ajungă chiar domnitorul Moldovei pentru un timp scurt.

La 1592, sub domnia lui Aron Voda, Sorocenii și Orheeni încearcă, fără a izbuti însă, să ridice ca Domn pe domnișorul Ion Ionașcu

Lupta se dădu pe Răut. Ionașcu este învins și prins. I se taie nasul și e călugărit. În 1620, Moldovenii împreună cu Polonii, conduși de către Zolkievski, luptă contra Turcilor nu departe de târgul Otaci, în care luptă Zolkievski este omorât, locul morții lui fiind însemnat printr’un obelisc, astăzi cel mai vechi monument din Basarabia, (se poate vedea lângă satul Sauca, în câmp deschis ca o mărturie vie, evoca-toare a trecutului sbuciumat)

În urma acestei lupte Turcii au închis prizonierii în cetatea Sorociei. În luptele fratricide între Mateiu Basarab și Vasile Lupu, Soroca este distrusă de către Munteni, ajutați de Turci, iar în urmă, Cazacii lui Timuș Hmelnițchi alungă din cetate pe dușmanii lui Vasile Lupu și o cuceresc.

Către sfârșitul secolului al XVII, la 1692, Soroca ajunge în mâinile Polonilor, cari la acea dată se aflau în dușmănie cu Turcii lui Mustafa Pașa. Odată cu ridicarea puterii rusești, la începutul secolului al 18 a, Petru cel Mare, înaintea dezastrului dela Stănilești (1711), alege Soroca ca punct al operațiunilor sale militare, stabilind în ea statul său major.

În jurul ei ridică spitale militare și tranșee. O lasă apoi în paza a 4 regimente de drăguni, sub comanda generalului Gheșov, el personal plecând spre Iași. În timpul războaielor ruso-turce Soroca a fost ocupată de către colonelul rus Kapnist.

Prin pacea dela București, dela 1812 Soroca trece sub stăpânirea rușilor, cari la 1832 o transformă în capitală de județ.

După răpirea Basarabiei, regimul țarist va căuta prin toate mijloacele s'o rusifice. „Așezământul Obrazovaniei Oblastei Basarabiei”, dat de către țarul Alexandru I, prin care se respecta autonomia locală, a fost înlocuit, în 1828, prin „Regulamentul lui Voronțov” prin care se instituie pentru Basarabia regimul absolutist. Art 63 din acest regulament interzicea folosirea limbei române în biserică și școală. Bineînțeles că Soroca n'a putut scăpa și ea de acest regim vitreg.

Procesul rușificării, rușii vor încerca să-l facă prin școală, biserică, armată, colonizări și prin funcționarii ruși aduși în Soroca.

Astfel limba română din școală, justiție și biserică este îndepărtată așa încât pe la 1854 dispare cu totul.

Rusificarea merge într'un tempo grăbit. Totuși se simțea nevoia unor legiuri pentru Basarabia, cari s'au făcut în 1869. Noua codificare a cuprins legile vechi locale plus cele ruse.

La 1870, la Soroca se introduce Zemstva, un fel de consiliu județean, care era singura instituție democratică obținută de popor dela țar. Zemstva avea grija drumurilor, spitalelor, școlilor etc. Condusă de oameni pricepuți a adus multe îmbunătățiri în administrație, iar unele instituții înființate există și astăzi. Complecta rusificare a corpului funcționăresc în Soroca se face la 1889, când se introduc „Zemski-

nacialnici" cari comulau în persoanele lor funcțiunea de administrator și judecător. În fruntea județului era un „ispravnic", un fel de prefect al poliției din județ.

Cu toate aceste schimbări suferite de Soroca, sub stăpânirea rusă, cu încetul aspectul general al orașului se schimbă, luând în linii mari aspectul actual. Astfel actualele cimitire vechi creștinești și cel evreesc, cari erau la marginea orașului, cufundate în păduri seculare, — astăzi au ajuns în centrul orașului. Tot în pădure, pe la mijlocul dealului, la o distanță de 1 km. și ceva la S. W. de palatul administrativ era „Schitul Soroca" înființat în 1752 de către boierul moldovean Emanachi Ruset, închis la 1830 și care aparținea Episcopiei din Huși. Grotă dela „Bichir" era locuința unui pusnic mai evlavios care își alina sufletul în pustietate nestingherit de nimeni. Până și închisoarea cea veche se afla în localul școlii No 1 de fete, apoi a fost mutată în apropierea locului unde se află actualmente statuia eroului General Poetaș.

Ispravnicul județului Soroca, Lazu, a fost acela care a delimitat actuala grădină publică și străzile „Dubovaia" (de stejar) astăzi Regina Maria și „Dverianscaia", a nobilimei pe cari locuiau unele dintre familiile nobililor ca Movilă, Macarescu etc. Dintre școli, cea mai superioară, era cea județeană care se găsea într-o casă particulară, astăzi proprietatea lui Burman. Toate gardurile erau din stejar cu pari groși, iar casele erau construite din lemn. Fîndcă centrul orașului s'a deplasat dela cetate spre S, partea veche a început să fie dată uitării. Astfel pe la 1880, în cetate se afla abatorul comunal. Tot în jurul ei locuiau hingherii cari ucideau câinii cu măciuca pe străzi, lăsându-le cadavrele în plină stradă.

Datorită bunavoinții familiei Pășnencu care a binevoit a pune la dispoziția noastră câteva documente originale cu privire la foștii proprietari ai orașului și împrejurimi, suntem în măsură să dăm câteva date rămânând să le completăm cu altă ocazie și în urma cercetărilor complementare.

Astfel dintr'un document aflăm că târgul Soroca a fost pe moșia Sultanei Constantin Moruzi. Soțul ei, Scarlat Du-

mitru Sturza l-a vândut în 1799 logofătului Nicolae Ruset Roznovanu. Nu știm din ce cauză, la 12 Aprilie 1823, Alexandru Sturza capătă dela Roznovanu o mie de galbeni olandezi.

În Iulie 1839, nepotul logofătului Nicolae Ruset Roznovanu, vistiernicul Nicolae Ruset Roznovanu, vinde Soroca pe care el o moștenise dela bunicul său în anul 1801, August 9, și Rublenița moștenită dela tatăl său, logofătul Iordache Ruset Roznovanu, lui Constantin Cerchez, cu suma de 16000 galbeni olandezi.

Cu timpul, Constantin Cerchez în urma înțelegerii cu frații săi, ajunge unicul proprietar pe târgul Soroca, Bujorăuca, Rublenița și Zastânca. Soția sa, văduva Ana Vasilevna Cerchez, în anul 1848, vinde proprietatea sa statului rusesc, prin Administrația financiară a „Oblastei Basarabiei”, iar printr’o recepisă din 2 Iulie 1848 să dispune de către Administrația Financiară Chișinău către acea din Soroca, obligând-o pe aceasta din urmă, să avanseze Anei Cerchez 25 de mii de ruble.

Trecutul furtunos, desprins din cele de mai sus este de natură a demonstra până la evidență dreptul nostru de stăpânire asupra Sorocii.

Transformările radicale, survenite în urma războiului mondial, i-au găsit pe soroceni la datorie. Astfel, Consiliul Județean al Zemstvei, ales în Decembrie 1917, în perioada frământărilor revoluționare din Rusia și constituit la 13 Martie 1918 a avut a se pronunța asupra unirii Basarabiei cu România.

Președintele Consiliului Zemstvei, Vasile G. Bârca, mulțumind pentru cinstea ce i s’a acordat prin alegerea ca președinte, într’un moment istoric așa de important, spune că Basarabia trebuie să fie unită cu România. Dl Nicolae M. Soltuz, e de părere ca județul Soroca să ia pilda Bălțului, care în ziua de 3 Martie a votat unirea cu România. În acelaș senz vorbesc: Ganea, consilier comunal, Grosu și Groapă, consilieri județeni.

Membrul Sfatul Țării, Vrancianu, într'o cuvântare, a arătat grozăviile îndurate de Basarabia în timpul războiului și în special în timpul revoluției ruse. Pentru salvarea țării se impune unirea cu Patria Mamă.

Reprezentantul proprietarilor, D. I. Meleghi, s'a pronunțat și el pentru unirea cu România pentru a salva Basarabia dela prăbușire.

Colonelul Gaicu felicită adunarea cu momentul unic în care este chemată să delibereze, face o expunere asupra istoriei Basarabiei care peste 20 de secole a fost nedespărțită. Numai peste o sută de ani a fost răpită cu forța. Astăzi a sosit timpul, când vechea legătură se poate relua.

După aceasta, Consiliul, într'un entuziasm general și în unanimitate, votează moțiunea de unirea Basarabiei cu Patria Mamă citită de către Vasile G. Sacară. Dăm mai jos moțiunea votată:

„Poporul moldovean își trage originea sa, aproape 20 secole în trecut, dela strămoșii Români și a fost despărțit de Prut și Nistru de frații lor, astăzi, bazați pe principiile revoluției rusești, care odată cu libertatea individuală și a egalității popoarelor a proclamat: „Libertatea fiecărei națiuni și dreptul de autodeterminare în prezent și viitor”, a stabilit la 2 Decembrie 1917 Basarabia ca Republica Moldovenească independentă”.

Având în vedere:

1) Că viața, progresul cultural și economic al popoarelor constă în legătura directă cu viața vie și în puterea convingerii, dată de Dumnezeu și că în unire stă puterea”.

2) „Luând în considerație, că în decursul a 19 secole, Basarabia a făcut parte integrantă din Moldova și că soarta ei a fost mereu legată de Regatul Dunărean, cu care a îndurat suferinți și bucurii comune;

3) „Având în vedere că în 1812, timpul groaznicului și sângerosului măcel ce a contribuit la modificări teritoriale ale popoarelor Europene, Basarabia a fost smulsă dela unitatea sa politică și etnografică;

4) „In sfârșit, având în vedere pilda vie dovedită de Regatul României, care într'un timp relativ scurt de existență liberă și independentă a atras atențiunea asupra sa a prietenilor și a dușmanilor, prin rapida creștere a culturii sale”.

„In mod solemn, astăzi în fața lui Dumnezeu și o omenirii, declarăm unită Basarabia cu România sub scutul unei conduceri constituționale și democratice, în care vedem singura garanție a progresului economic precum și celui național cultural”.

Totodată apelăm către „Sfatul Țării” și către toate instituțiile din Basarabia, dela Hotin până la Ismail, invitându-le să se unească într'un singur glas la strigarea noastră și să trimită delegații ce se depună la picioarele Tronului Român viile lor sentimente de simpație și de credincioși cetățeni Regelui Ferdinand, Regele tuturor Românilor.”

Apelul făcut de către Consiliul Județean Sorocean a fost încununat cu actul măreț dela 27 Martie 1918 a „Sfatului Țării”.

El a dovedit cu prisosință „că sângele apă nu se face”. Toate eforturile de rusificare nu și-au atins scopul, de cât în ce privește pătura de sus, clasă ce a avut de profitat de pe urma acestui fapt.

Țărănimea a rămas cu limba și obiceiurile strămoșești, cari au contribuit la păstrarea cu sfințenie a ființei sale etnice. Faptul acesta denotă puterea de rezistență și de viață a acestui neam. Nu ne rămâne decât s'o folosim și s'o canalizăm pe calea ascensiunii progresului neamului unit pe vecie în hotarele străbune.

Paul Vataman
Profesor.

«Munca» în concepția străjerească.

«Faptele sunt singurele realități
și străjeria trebuie să fie reală».

MARELE STRĂJER.

Vreme îndelungată școala noastră a fost dominată de un intelectualism excesiv. Astăzi suntem la răscrucea drumurilor: o nouă concepție caută să ia locul acestui intelectualism, o concepție care integrează pe individ în viața comunității de simțire și de muncă din care el face parte organică; creșterea copilului ca element de solidaritate activă în organismul statului.

Spre deosebire de această nouă concepție, intelectualismul a stânjenit activitatea concretă a educatorilor, a redus tot învățământul la acumularea de cunoștințe și sub influența pedagogiei herbartiene n'a ținut cont de principiul solidarității sociale, de integrarea individului în viața activă a colectivității, a națiunii. Ca rezultat al acestui intelectualism livresc, avem împovărarea programelor, lipsa de coordonare a materiilor de învățământ, disproporția între materiile de studiu, fără a se ține cont de utilitatea lor pentru viața socială a individului. Rezultatele au fost dezastruoase: complet dezacord între școală și viață.

Gândirea pedagogică modernă se îndreaptă spre căi noi; în concepțiile moderne individul contează, nu atât pentru el însuși, cât pentru aportul ce-l aduce în interesul comunității din care face parte. Sub influența directă a concepției intelectualiste, care creiase o mentalitate de dispreț pentru munca adevărată, secole întregi omenirea a stagnat pe tărâmul înfăptuirilor tehnice și ale progresului.

Astăzi vedem, cum un nou crez, o nouă concepție de viață, bazată pe realitățile sociale, începe să-și facă loc, o concepție de muncă constructivă, muncă concretă, nu aparentă, muncă productivă, nu pentru interesul individului, ci pentru folosul colectivității, al națiunii. Acest proces de evoluție, aproape universală, la noi este sintetizat în lozincă

străjerească „Credință și muncă pentru Țară și Rege”. lozincă scoasă din însăși necesitatea realităților noastre românești de către Acela, care a simțit la timpul oportun pulsul națiunii.

În concepția străjerească, munca, care în sine reprezintă un efort, o biruință—este considerată ca un cult. Munca străjerească este prestată în folosul Națiunii, străjerul se consideră în primul rând fiu al Națiunii, căreia îi închină întreg prinosul său de energie, de știință, de pricepere, de destoinicie, pentruca Națiunea să fie mai tare, iar Tronului să-i dea toată strălucirea și toată credința.

Noua programă analitică a învățământului primar a realizat un deziderat în spiritul sistemului de educație străjerească: adaptarea muncii cerințelor reale a națiunii române. Individul nu poate trăi izolat. Interesul lui ca și al Națiunii cer ca el să fie integrat colectivității, ținându-se seamă de vocație, de aptitudinile sale. Raționalizarea muncii, înlăturarea discordanței dintre vocație și profesie, selecția individului pentru profesia corespunzătoare vocației sunt puncte de trecere dela școala teoriei la școala aspirațiilor națiunii, realizate pe plan social de sistemul străjeresc.

Credința străjerească este că munca, fie ea fizică, fie intelectuală, mobilizează pe om în aceeași măsură. Un meseriaș bun se bucură de aceeași admirație ca și un muncitor intelectual, iar un funcționar incapabil deșteaptă același sentiment de dispreț ca și un meseriaș incapabil. Prin munca pe care o îndeplinește, străjerul caută să se desăvârșească, să-și formeze un caracter tare, împodobit cu alese însușiri morale, intelectuale, fizice și naționale.

Referindu-se la munca străjerească, în discursul dela 8 Iunie 1938, M. S. Regele spune: „Munca aceasta a fiecăruia este cheia de boltă a puterii naționale românești de mâine. Grijă mea se îndreaptă cu nesfârșită dragoste către această generație a viitorului, crescută în atmosfera de dragoste, de credință și muncă, ea va fi chemată la o viață cetățenească, mai curată, mai folositoare și mai productivă. Credințele și lozincele străjerilor să devie credințele și lozincele întregului

Meu popor*.

Însăși Marele Voevod Mihai, tânărul vlăstar regesc, este crescut în acest cult al muncii: la coarnele plugului sau cu sapa în mână, ori prin fabrici și uzine, practicând cu stăruință meseria preferată de mecanic. În săptămâna străjerilor din 1938, când Centuria de onoare a Măriei Sale a întreprins construirea unui pod, a rostit camarazilor Săi următoarele frumoase cuvinte de îndemn la muncă: „Noi trebuie să lucrăm mai mult decât celelalte unități, pentru că Noi suntem Centuria de Onoare a Străzii Țării. Să facem în așa fel, ca încrederea ce ni se acordă să întrecă toate așteptările. Să lucrăm conștiincios la sarcina ce ne este încredințată și să facem dovadă de spirit de ordine și de disciplină. La lucru, camarazi străjeri!”.

După o zi întreagă de muncă încordată, Măria Sa a mulțumit astfel camarazilor: „Lucrul nostru este la fel cu acela al tuturor străjerilor depe teritoriul românesc. Sunt mândru și fericit că unitatea mea a dat primul exemplu”.

Dealtfel și noua programă analitică a învățământului primar, inspirată din nevoile momentului istoric pe care îl trăim, pune accentul în primul rând pe activitatea practică a individului: să formăm din fiecare copil un cetățean folositor semenilor săi, o forță productivă prin care să contribuie la patrimoniul colectivității din care face parte, un cetățean pentru care primul și ultimul cuvânt să fie „Patrie”. Pentru formarea cetățeanului care să corespundă imperativelor momentului istoric prin care trecem, ca și în programele străjeresti, se recomandă activitatea în grup. Școala nu poate ignora faptul că individul este un atom al unității sociale și numai lucrând în grup sporește randamentul muncii și face posibilă conlucrarea în spirit de obiectivitate a oamenilor.

În acest scop se recomandă obișnuirea elevilor cu lucrul colectiv în unități de viață școlară, asemănătoare unităților sociale în care ei vor trăi mai târziu, ca farmacii, echipe sportive, muzee, ateliere, grădini școlare, cooperative școlare, biblioteci, etc. În comunitatea de muncă a unei astfel de

unități de viață școlară, personalitatea elevului se cristalizează cu adevărat, se conturează, fixându-și margini prin contactul cu semenii și se armonizează totul vieții spirituale, prin nevoia de colaborare activă continuă". (Expunerea de motive a noiei programe analitice).

Straja Țării a antrenat tineretul la lucru: drumuri și poduri reparate, șanțuri desfundate, garduri îndreptate, etc. Satele au luat un alt aspect. Exemplul micilor străjeri este urmat de toți conducătorii satelor; echipe întregi se înrolează la munca de folos obștesc. Au dispărut târguelile și tângueala de altă dată. E deajuns un singur semn și toți, străjeri, premilitari, tineri și bătrâni pun umărul când este vorba de o lucrare de folos obștesc. Noul suflu de muncă închinată ridicării satului, consolidării sufletești și unificării energiilor satelor și realizarea aceluiași scop, să recunoaștem că a fost inspirat de „Straja Țării”.

Centrele de inițiere ale „Străjii Țării” și-au ales sate în care vor lucra, vor organiza munca edilitară, vor face din ele sate model. După acelaș plan vor trebui să lucreze și stolurile în satele respective. Suntem abia la începutul acestei noi organizări, totuși se vede că noua organizare a muncii atât ca tehnică cât și ca structura este adoptată și corespunde în totul cerințelor reale ale națiunii. Primele rezultate au confirmat cu prisosință această credință.

În școală, munca străjerească, organizată pe cuiburi, centurii și stoluri, a dat o viață nouă cantinelor școlare, cooperativelor școlare, farmaciilor școlare, caselor de economii, taberelor, excursiilor, etc. Toate au luat o dezvoltare uimitoare odată cu pătrunderea spiritului străjeresc în școală și adoptarea școalei la sistemul de educație străjerească. Iată dar că străjeria nu numai că facilitează opera educativă a școalei, dar o și completează.

În lumina viitorului, străjeria se profilează ca singurul sistem de educație, menit să desăvârșască consolidarea națiunii române.

Gh. Anghelescu
Comandant Străjer.

Invățătorilor!

Invățători ai Țării mele,
Scăpați al vostru sat de rele;
Munciți uniți și îndrumați-l,
În cele bune înălțați-l.

Legăți sunteți prin jurămintे
Și glasul sfintelor morminte,
Să apărați Țării lege
Cu dragoste de Neam și Rege.

În sate mici și 'n depărtate
Zidiți în suflete palate;
Tot dragoste de neam și Rege
În munca voastră să vă lege.

Pe plaiuri mândre 'n depărtare
Menirea voastră este mare
Și la hotare, scut de Țară
Credința voastră să răsară.

Gh. Angelescu.

9.17-20, N3-9
1939 - lip
19.01.1998
Stăncu

PARADISUL.

Ce este paradisul?— „Care paradis?“—cu dreptate s'ar obiecta, — „cel religios-transcendent, sau cel laic-empiric?“

Este vorba de paradisul pământesc, omenesc, pipăibil, care poate exista în condițiunile favorabile ale Naturei, complete și perfecționate prin puterea și silința omului, în care omul ar putea trăi după gustul și plăcerea sa, „ca în raiu“.

Toate popoarele din toate timpurile au avut paradisul lor specific, dacă nu trăit aievea, cel puțin dorit, visat. Și nu numai popoarele, ci și orîicare individ izolat are acest paradis în conștiința sa. Dar la drept și exact vorbind, sunt însetate de paradis, prin instinctul lor nealterat, și toate ființele pămîntești, superioare și inferioare, până și la gîră cea mai mică. Deaici și vorba vine: „Găina flămîndă malaiu visează“.

Deci, ce este paradisul pămîntesc în esența lui?—Este un ideal de traiu după gust și plac. Este o totalitate de condițiuni, cari fac posibilă o viață perfect fericită.

Dar iarăși s'ar obiecta: „Ce este fericirea?“ „În ce constă fericirea?“—s'a întrebat și marele gînditor și moralist rus L. Tolstoi.

„Fericirea“ nu o putem apoteoza într'o formulă generală, rigidă de matematică. Ea depinde de gust și plac, adică de simțimintele variabile la infinit ale fiecăreia ființe în timp și în spațiu.

Și totuși, din oscilațiile nenumărate în sus și jos ale „liniei de fericire“, luându-se cea mijlocie, ce e comun tuturor, ca și în toate noțiunile omenesti, se formează la indivizi și la grupările lor, din ce în ce mai mari, mai complexe, până la înglobarea întregii umanități, o idee generală, un ideal general, de fericire, de raiu.

Precum „găina flămîndă malaiu visează“, astfel, natural și omul flămînd, năcăjit și hărțuit de nevoi, de apăsări de ale naturei și omenesti, — a visat, visează și va visa, în trecut, prezent și viitor, în primul rînd o viață de îndestulare

C6767

6928

ГОСУДАРСТВЕННАЯ

materială, o viață fără de griji. Și această viață visată este „raiul” firesc al *treptei primitive, animalice*, în scara dezvoltării spiritului omenesc. Este raiul de complectă *trândăvie* a individului *crud, egoist și izolat*.

Pretutindeni și totdeauna, până și în zilele noastre, o mare majoritate a omenirii, chiar și din cei atinși de lumina cărții, n'a visat altceva — mai bun, mai înalt — decât acest raiu de belșug material și de trândăvie.

Nu e vorbă, este o axiomă, că „pe stomac gol nimănui nu-i vine gustul să cânte asanale îngerești”. Deci, au dreptatea lor și acești „homo” cari au grijă în mod firesc dintâiu de stomacul lor, dar e regretabil că *nu se străduiesc* să se deosebească de semenii lor necuvântători, cari prin firea lor pot avea numai grija stomacului.

Din fericire (sau din nefericire, Dumnezeu s'o știe, vor zice adepții raiului stomacal) o mică parte a omenirii nu s'a oprit în dezvoltarea spirituală la prima treaptă comodă. Îndestulând stomacul, iar unii chiar pe stomac gol, prin structura fină a sufletului lor, au început a visa alte raiuri — mai complexe, mai fine, mai durabile —, în cari să încapă fericirea întregii suflări omenești.

Drumul acestor visători — greu, spinos — este drumul activității profeților, apostolilor, înțelepților, fruntașilor omenirii, cari au călăuzit în bezna întunericului, ca niște stele puternic luminoase, turma omenească și au influențat și au ridicat idealurile acestei turme din mocirla stomacală la culmile strălucite ale spiritului lor cristalin.

Prin truda, experiența și judecata acestor fruntași ai spiritului omenesc, s'a stabilit că fericirea izvorâtă din trândăvie și egoism îngust nu este durabilă, repede se răsuflă și „fericitul” se plictisește de moarte.

Fericirea adevărată, statornică, este condiționată *numai de muncă și știință*, cari dau putință spiritului omenesc curios să se adâncească în dezlegarea tainelor Naturii, să aleagă și să stăpânească puterile ei și astfel să croiască pentru întreaga omenire un trai sănătos și plăcut.

Prin urmare, paradisul modern al omului superior este totalitatea condițiilor, cari dau posibilitate fiecăruia să muncească după putere și aptitudini și să se împărtășească după plac din potirul comoarei științei universale.

Este o mândrie națională meritată, că și poporul român, prin măsurile conducătorilor luminați ai săi de azi, pășește ferm pe drumul sănătos și plăcut al acestui paradis strălucit, al acestel vieți de „muncă și voie bună“.

P. N. Gogiu.

La oglindă.

Margareta se privește în oglindă. Este singură de tot, nici nu bănuiește că este observată.

Cu bucurie nespusă doi ochi mari privesc alți doi ochi mari; o gură de copil surâde altei guri de copil; o mână se întinde spre altă mână.

Căpșorul expresiv al fetei se înclină grațios, când la dreapta, când la stânga. Margareta schițează câțiva pași înapoi, apoi încet-încet înainte, par'că s'ar teme să nu sperie imaginea dragă, ce i-o trimite oglinda.

Este un dans de extaz, primul dans de femenină admirată pentru sine însăși armonios, cochet și cu totul înstrăinat de realitate.

Margareta are cam vre-o 6 ani. A fost un timp, când se juca cu mâinele, cu picioarele, cu vocea-i ascuțită, par'că toate acestea ar fi fost niște obiecte cu totul străine. Apoi încetul cu încetul, una câte una, senzațiile adunându-se, întocmai cum se adună la seceriș spicele în acelaș snop, au format tot ce copilul a constatat cu bucurie: „Asta e al meu“ – „asta sunt eu“.

Pe când înainte vorbea despre sine în persoana a treia, acum a venit epoca, când micuța a început să întrebuițeze cuvântul „eu“.

Numai copilul slab psihologicește nu ajunge la treapta

de dezvoltare a îndrăgostirii de sine.

Din acest sentiment normal de a se simți centrul unei lumi noi, decurg mai târziu toate reacțiile alturiste și sociale a individului.

Sentimentul acesta nu este tăgăduit nici de Biblie. „Iubește pe aproapele tău ca pe tine însuți”. Educatorul care nu ține cont de această axiomă și care forțează prea devreme pe copil să-și îndrepte privirile spre alții, riscă să împiedice creșterea vieții sentimentale a micii ființe umane la ieșirea ei din găoace. Copilul are nevoie de încurajare și involuntar, însăși pedagogul cuminte îi împarte câteva laude, sa tîsfăcându-i dragostea de sine.

Micul sutlet, râvnește spre această hrană indispensabilă dezvoltării personalității sale.

Înainte de a încerca plăcerea în acțiune, copilul are bucuria de a constata existența corpului său.

Se pare câte odată, că micuții depășesc limita bunei cuviințe, fie că neglijează îmbrăcămintea, fie că se descopăr fără rușine. Lucrul acesta, însă, nu trebuie să ne inducă în eroare și să credem că micuțul este lipsit de pudoare. Să ne amintim vorbele lui Shakespeare: „Nu-i nimic, nici bun, sau rău în sine”.

Sentimentul moral al copilului constă în inocența paradisiacă în care trăiește. „Pentru cel curat totul e curat”. Pentru un băețel ori fetiță faptul de a poseda un corp sănătos și robust nu-i un păcat, ci o bucurie și mândrie.

Pentru a lucra în sensul dezvoltării psihologice a copilului, nu trebuie să-l alungăm cu spada din paradis, ci ca niște camarazi siguri să-l călăuzim ca să se îndrepte fără ciocniri, spre morala adultului, unde copilul este un debutant atât de străin și zăpăcit.

În exercițiile fizice, copilul, în afară de efectul igienic, mai găsește împlinirea dorinței de libertate în mișcări, își satisface pofta de plăceri fizice.

Întrebuințând prea brusc și la momentul inoportun metoda interzicerilor de tot felul: „nu-ți e rușine?” și interzicând

orice fel de inocentă bucurie fizică a micuților, le putem cauza un mare rău, fără să vrem.

Cunosc următorul caz: o fetiță a cărei părinți profesau o rigiditate de moravuri absolută, ajunse să fie lovită de un fel de turburare nervoasă. Copilul a fost așa de mult săcâit de muștrări, cu scopul de a-i desvolta sentimentul pudoarei, încât nu se putea desbăra de ideia fixă: „Rochița mea nu-i bine încheiată, nasturii sunt defecti”. Obiceiul de a-și pune neîncetat toaleta în ordine, devenise la ea un adevărat tic.

Pedantismul părinților a provocat pe copil să-și piardă ținuta naturală. Se poate deduce că fetița făcea eforturi considerabile asupra ei însăși pentru a-și înfrâna temperamentul.

Excesul de „morală” a produs un efect cu totul contrariu celui scontat, căci copilul ajunse să se ocupe numai de corpul său, toată dezvoltarea lui rămânând în întârziere. Iată unde poate ajunge nebunia unei educații prea mironosite.

Sunt și părinți cari fac o altă eroare pedagogică. Intr'un fel de orbire, ei nu pun nici un frâu admirației lor față de propriul copil. Fără încetare și în prezența copilului lor lauda frumusețea lui, creind astfel în jurul micuțului o atmosferă înăbușitoare și îmbătătoare de seră supraîncălzită, care se preface, cu timpul, în cochetărie precoce, vanitate, dorință neînfrânată de a se înpodobi.

Dacă în clasele D-v. veți căuta să înfrânați această poftă nemăsurată de a plăcea, veți feri copilul de tendința spre isterie și egocentrism.

Oglinda care, cu drept cuvânt, își are și ea efectul educativ, îl va ajuta pe copil în dezvoltarea psihică și morală a conștiinței de sine, numai dacă va avea de reflectat o imagine clară de copil curat.

(Traducere liberă din „L'education enfantine”.)

Maria Rusnac Soroc

Glas de stâncă.

Glas de stâncă port în cuget

Și mă 'ngân cu suferința,

Peste al furtunii muget

Neclintită mi-i credința.

 Și răbdarea, sfântă mamă,

 Mi-a fost stâlpul de nădejde,

 O păstrez mereu în ramă

 Pentru vremi de desnădejde.

Din curaj și din dreptate

Mi-am făcut o lege sfântă

Și pe drumuri luminate

Adevărul azi îmi cântă,

 Prin întunecimi de moarte

 Am trecut plin de credință,

 Făurindu-mi altă soartă

 Din scântei de năzuință.

Azi glasul cugetului meu,

Mi-i ca o stâncă întărit

Sub raza lui eu merg mereu

Pe calea ce am întrezerit

Const. Petrilă—Lencăuți.

Răsfoind cărți vechi.

Din volumul „Cruzimi” de Artur Gorovei. Editura „Viața Românească” Iași 1921, pagina 48 și 50.

„Se obișnuiește, în discursurile dela banchete și în întrunirile electorale, să se dea învățătorilor pomposul nume de „apostol”. Cei care spun aceste vorbe mari, nu le cred pentrucă le spun în scopuri practice și din auzite dela alții. Dar când vei face bilanțul unei singure zile din viața unui învățător, care vrea să-și îndeplinească și datoria de slujbaş, impusă de regulamente și pe acea de bun cetățean, impusă de conștiința lui, ușor te vei convinge că titlul de „apostol” nu-i deajuns pentru a-l numi cu numele ce i se cuvine.

Iata cam ce l-am văzut făcând pe cel din Broșteni: Cum se face ziuă, dă fuga la pluviometru, cu care l-a împodobit d. d-r Heptes; măsură cantitatea de ploaie căzută în cale 24 ceasuri, trece rezultatul în registru, face telegrama către serviciul meteorologic și o predă la oficiu. Face revizie în grădina de legume ca să știe ce lucrări are în acea zi.

Copiii încep a sosi la școală și trebuie să-i privilegieze, ca să nu se bată și să nu se apuce de stricat. Intră în clasă și stă ceasurile prevăzute de regulament. Nu apucă bine a înghiți mâncarea și încep să-l asedieze clienții Băncii populare, pe care el o conduce, cu toate condicele, socotelile și corespondența necesară.

Din cancelaria băncii trece iar în clas, unde stă două ceasuri, într'un aer!... La sfârșitul clasului se ocupă cu elevii, de grădină. Apoi face repetiții teatrale; ceasuri întregi învăță, pe acești mici crocodili, cum să se miște, cum să se uite, cum să vorbească, pentruca să placă publicului în fața căruia, vor juca. Mai are repetiții cu corul, care trebuie să cânte la biserică. S'a făcut noapte. Deacuma începe voluminoasa corespondența cu revizorul școlar, cu primarul, cu perceptorul pentru încasarea amenzilor școlare și operațiile în registru destul de complicate. Trece apoi la ocupații de birou extrașcolare. Pe Duminică viitoare trebuie să pregătească o

cuvântare la biserică. Revizorul, sau vreun inspector școlar, i-a trimis o sumă de chestionare — la care, pentru a răspunde, trebuie să muncească din greu, răscolind arhiva primăriei și umblând din om în om, pentru a întreba și a cerceta.

Dacă se face vre-un dicționar geografic, vre-o colecție de cine știe ce, cu care împăunează atâtea ilustre nulități, acestea sânt opera colaboratorilor acestora anonimi, a învățătorilor sătești, care-și rup din ceasurile de odihnă la care au atâta drept să pretindă, pentru a cruța de muncă pe cei care trag atâtea foloase din chinurile lor.

Dar par'că s'a ispravit covoada învățătorului! Mai are, pe a doua zi, de corectat o suma de caiete de ale elevilor, și mai are și altele de făcut, pe care le trec cu vederea.

Acest învățător însă este și om. El are nevastă, copii, neamuri, prieteni toți îi reclamă o particică din timpul lui. Apoi are și trebuinți sufletești, o carte, ori macar un jurnal ca să-l cetească, îi trebuie timp. De distracții, indispensabile unui om care muncește cu mintea, nici nu-i de pomenit.

Și pentru a îndeplini toate aceste îndatoriri, ziua și noaptea învățătorului e tot de 24 ceasuri".

Acest articol a fost scris — probabil — înainte de războiu. Ce s'a schimbat până în zilele noastre?

S'au mai adăogat sarcini pe care ar fi inutil să le mai înșir; sunt cunoscute de toți.

L. Bulciuc.

Apel către colegii din jud. Soroca.

Prin truda mea de zece ani, am alcătuit un volum de poezii, sub titlu: „Din margină de țară”—Aceste poezii sunt potrivite cu nivelul de înțelegere a școlărilor și pot fi folosite cu succes la îmbogățirea materialului de recitat la sărbătorile școlare. Am tipărit un număr foarte mic de exemplare, pe care le-am depus spre vânzare la librăria Corpului Didactic Soroca. Aș fi foarte mulțumit, dacă aș găsi apreciere în fața colegilor, cu primele mele manifestări literare.

Nădăjduesc că și modestele mele creații de versuri, vor fi luate în serios de critica obiectivă a colegilor iubitori de literatură. Aștept cu mare plăcere o asemenea critică. Țin să dau lămuriri, că greșelile—desigur—de mică importanță, ce s'au strecurat în volum, sunt ale culegătorului tipograf. Dar aceasta nu strică deloc înțelesul poeziilor mele.

Const. Petrilă
Inv. sat. Lencăuți

Cărți, reviste.

„Filosofi și sisteme“ de I. Brucăr, doctor în filosofie. Editura societății Române de filosofie. București.

Cartea este dedicată cu inscripția:

„Profesorului meu

C. Rădulescu Motru

Respectos omagiu“.

Sumarul cărții cuprinde: 1. Prefață. 2. Introducere. 3. Tratatul tezei „Filosofi și sisteme“, unde se interpretează sistemele a opt filosofi moderni sub titlurile:

1. C. Rădulescu-Motru și metafizica personalismului energetic.

2. A. Șpaier și gândirea concretă.

3. A. Liebert și filosofia critică.

4. Edmund Husserl și fenomenologia.

5. H. Rickert și problema antologiei.

6. Lucian Blaga și „Leonul dogmatic”.

7. H. Bergson și valorile etice și religioase.

8. Kuno Fiedler și teoria rangurilor de cunoaștere

Cetitorului român de cultură mijlocie, în special învățătorimeii, nu-i sunt proprii posibilitățile și mijloacele de a studia produsele originale filosofice ale gânditorilor streini. Aceste opere savante, scrise în diferite limbi streine, nu se traduc, cu mici excepții, în românește, din cauza micului număr de cetitori.

Deaceia, lucrarea de față a d. I. Brucăr, specialist în filosofie, umplu un gol în literatura noastră filosofică și este de o mare utilitate publică, dând posibilitate amatorilor să-și lărgască orizontul cultural și să-și satisfacă în parte setea de știință filosofică.

Conținutul cărții, atât de vast și variat în idei, voi încerca să-l popularizez în paginile viitoare ale „Solidarității”, iar aci mă mărginesc să recomand cartea colegilor. Și ar fi de dorit, ca ea să nu lipsească din bibliotecile organizației noastre profesionale.

P. N. Gogu.

„Fil om de caracter”, de I. Smillex.

Un om însemnat, a cărui cuvânt are greutate, a spus că cel mai mare clogu îl aduci unui om, spunându-i că-i om de caracter. Și pe bună dreptate, felul constant și consecvent de a reacționa în diferite împrejurări ale vieții, în vederea unui ideal moral, nu-l au toți oamenii.

Caracterul este cea mai frumoasă însușire sufletească pe care și-o poate forma omul. Temperamentul se moștenește, iar caracterul se formează, deaceia omul este și responsabil de caracterul pe care-l are.

În adevăratul înțeles al cuvântului, nu există decât un singur caracter: *caracterul moral*.

În vorbirea de toate zilele, se obișnuiește să se abuzeze de cuvântul „caracter”, care nu trebuie interpretat decât în înțeles de „notă”, „insușire” caracteristică și de multe ori o derivație a adevăratului caracter.

Un om de caracter prețuește mai mult în angrenajul vieții sociale decât mulți deștepți. Adesea cei deștepți, dar fără caracter, se duc „de răpă”, pe când omului de caracter i se poate încredința orice misiune, fiind siguri că-și va face datoria.

Toți suntem în căutarea caracterelor!

Deaceea școalei nu i se cere să ne dea erudiți, oameni deștepți, ci i se cere să formeze caractere. Sensul educației este formarea caracterului.

Caracterul nu se formează toată viața, iar deprinderile câștigate cu greu se pot retușa. În această privință este cunoscută puterea imaginilor chinestetice în virtutea cărora mulți oameni practică unele lucruri încă din tinerețe, deși sunt în discordanță cu ideile timpului și pasul vremii.

Cartea, „Fii om de caracter”, este o lucrare în care autorul a redat în mod sistematic și într’un stil atrăgător experiența oamenilor mari, experiență ce formează exemple vii, care se pot ridica la rangul de principii de viață utile tuturor.

Autorul a știut să sintetizeze și să ne prezinte tot ce a fost mai bun din experiența oamenilor mari din toate timpurile și din toate locurile.

Fiecare om tinde spre ascensiune și superioritate.

Această tendință e comună tuturor, dar puțința de realizare a gândurilor sale o are deosebit fiecare.

Creația de sine—transformarea individualității în personalitate—este una din cele mai multe creații și presupune trei faze: cunoașterea de sine, autocritica și transformarea din ceea ce ești în ceea-ce vrei să devii.

Fiecare vrea să devină mai bun, mai împăciuitor și prin aceasta mai mulțumit sufletește.

Fiecare cititor a acestei lucrări va fi pus în situația de a-și face un serios examen de conștiință, căci normele de viață sănătoasă, concretizate din experiența multor generații, îți răscolesc sufletul și-ți arată ce trebuie să fie în comparație cu ceea ce ești.

Cei ce vor să se creeze pe sine, vor găsi în această lu-

crare stimulentele de încurajare în opera lor de moralizare.

Ei vor ceti și printre rânduri, vor reflexa și documenta, vor raporta bunurile lor sufletești la acele principii de viață redade de autor, vor avea mulțumirea sufletească atunci când se vor găsi pe sine, conform cu acele principii și se vor judeca sever, în cazul când în lupta vieții au procedat altfel, luând grăbit măsuri de îndreptare.

Pentru a-i aprecia adevărata valoare, nu există decât o singură cale: cetirea ei spre a ne convinge că este un adevărat „îndreptar al vieții”.

T. Navroțchi

Revista Catedra No. 117—118, pe Martie și Aprilie a apărut cu un bogat, util și interesant cuprins, necesar școlilor și căminelor culturale pentru manifestările culturale, în special teatru: *Străjeru nu e mândru. Ziua sădirii pomilor. Străjerul spune numai adevărul. Vlăduțu Mamei și Doctorul și Astronomul*. Insemnăm iarăși frumoasele poezii închinete credinței strămoșești și străjeriei, apoi paginile destinate lecturii și căminului cultural. O plăcută impresie face armonizarea deplină dintre text și cele zece ilustrații ce o împodobesc.

„Catedra” revistă unică în genul ei, merge fără șovăire, pe drumul croit acum 12 ani, răspândind ideile morale și preamărind virtuțile strămoșești, fiind un izvor nesecat de frumoase și utile învățături pentru școala românească.

Biblioteca „Catedra” continuă îmbogățirea bibliotecilor școlare și ale căminelor culturale cu broșuri potrivite și interesante.

No. 25 - 26, *Teatru pentru Căminele Culturale* conține 12 piese teatrale distractive și instructive de mare folos școlarilor și tineretului. Piese sunt bine încheiate și ușor de reprezentat. Insemnăm piesa *Vlad Tepes*, foarte potrivită cu împrejurările sociale actuale, hazlia comedie „*Ivan Turbinea*”, *La șezătoare*, cu glume și ghicitori, piesele umoristice „*Hap-lea Nazdravanul*”, „*Matusa surdă*” *Țăranul și coasa*. ș. a. Foarte interesantă și educativă piesă *O faptă bună străjerască*, care e o aplicare a îndatoririlor străjeriei și va fi

utilizată, cu succes de stolurile străjerești. Recomandăm stăruitor volumul, știind cât e de slab repertoriul teatrului străjeresc și popular. 20 lei. Galați str. Cuza Vodă No 45.

În conformitate cu noua programă analitică, pentru ușurarea învățământului primar și spre folosul elevilor au apărut:

I. Cunoștințele extrase din științele-naturale pentru clasele a V-a, VI-a și a VII-a primară de Eugen Tiron. Prețul de fiecare broșură lei 8.

II. Cunoștințele extrase din Fizica și Chimie pentru clasele a V-a, a VI-a și a VII-a primară de Eugen Tiron. Prețul de fiecare broșură, Lei 7.

Se pot comanda direct la autor. Cooperativele învățătorilor cât și cele școlare, au un rabat special. Librăriile se pot aproviziona cu broșure dela autor, cu un rabat convenit. Comenzile se expediază contra ramburs.

Adresa autorului: Eugeu Tiron, director școlar Vijnicioara - Storojineț.

Recenzii.

A apărut „Revista Școlarilor” No. 14 din Sept. 1938. Acest număr pe lângă articolele iscălite de I. P. S. S. Miron Patriarhul României, Nicolae Graur și o seamă de Directori, învățători, mai cuprinde și articole semnate de școlarii din Orăștie-Hunedoară, Crasna-Vaslui, Cioburciu-Tighina, Peștișani-Gorj, Ocna Șugatag-Maramureș, Ruseștii-Noi-Lăpușna, Giurgiu, Gothatea-Hunedoară, Curtuiuşul Mare - Satu-Mare, Sălciile-Prahova, Pârvova-Severin și Ivești-Tutova.

Acest număr mai conține și piesa „Scufița Roșie” de D. T. Faur, bună de jucat la serbările școlare. „Revista Școlarilor” e un bun mijloc de îndrumare a școlarilor către scrisul gramatical și dragostea de citit, așa că rugăm d-nii învățători să o recomande școlarilor, să-i pună să rezume lecțiile, să scrie compuneri libere sau să culeagă ghicitori și cântece folclorice și ce face cinstea școlii, să trimeată, spre publicare la redacție: Str. David, 63 - Sub. Militari, București. Apare bilunar cu 30 lei abonamentul anual.

✓ Asociația Învățătorilor din Jud. Soroca

Nr. 30

Anul 1939, Martie 1

Sediul: Soroca „Casa Învățătorilor”

Convocare

În conformitate cu art. 27, 30, 31 și 32 din Statutul Asociației Generale a Învățătorilor din România și potrivit hotărârii din 26 Februarie 1939, a Comitetului, se convoacă pentru ziua de 2 Aprilie a. c. ora 7 dim., la sediu, Adunarea Generală a Asociației Învățătorilor din jud. Soroca.

Ordinea de zi:

1. Darea de seamă a Comitetului și gestiunea pe anul 1938.
2. Darea de seamă a Comisiei de cenzori și descarcarea de gestiune.
3. Dărilor de seamă a președinților de Subsecții.
4. Programul de activitate pe anul 1939.
5. Bugetul pe anul 1939.
6. Regulamentul de administrare și funcționare a Casei de odihnă din Câmpulung-Moldova.
7. Votarea și adoptarea statutelor Asociației cu modificările admise la Congresul din Constanța.
8. Chemarea de as- f a) rolul său în educația tineretului. tăzi a învățătorului | b) rolul său în educația poporului.
9. Situația materială și morală a școlilor primare și a învățătorilor.
10. Diverse.

În caz de neîntâlnire, la data de mai sus, a numărului statutar de membri (jumătate plus unul), a doua adunare va avea loc cu orice număr de membri prezenți, în aceeași zi, la orele 9 dim., în același loc și cu aceeași ordine de zi,

p. Președinte P. SFECLĂ

Secretar, I. CERNOPOL

Asociația învățătorilor Jud. Sorocea

Balanța de verificare

la 31 Decembrie 1938

CONTURI			S U M E		SOLDURI	
			Debit	Credit	Debit	Credit
1	C a s s a	123	603007	586217	16790	
2	Depozite la diverse instit.	124	910972	853014	57958	
3	Efecte publice	125	88000		88000	
4	Imobil	126	3443066		3443066	
5	Mobilier	127	291589		291589	
6	Biblioteca	128	50883	8050	42833	
7	Cotiz. p. întreț. Asoc. ns.	129	92	117985		117893
8	Asoc. G-le	130	70350	166350		96000
9	Const. C-Lung	131	413500	413500		
10	Diversi Creditori	132-133	180960	1453103		1272143
11	Fond de rezervă	134		25847		25847
12	amort. imobil	135		2194634		2194634
13	mobilier	136		149225		149225
14	biblioteca	137		30913		30913
15	"dif. curs ef. publ.	138		7290		7290
16	Incas. dela Sala, Cămin, gazdă și Câmpulung.	139-141		56732		56732
17	Subvenții	142	9634	293901		284267
18	Cheltueli G-le	143	13805		13805	
19	Cheltueli de ad-ție	144-145	74030		74030	
20	Salarii	146	76032		76032	
21	Deplasări	147	17617		17617	
22	Impozite	148	25180		25180	
23	Asigurări	149	7901		7901	
23b	Dob. plătite la cred. contr.	150	45266		45266	
24	Intreț. cămin de găzduire	151	22419		22419	
25	Constr. Vilei la C-Lung	153	699353	699353		
26	Cheltueli culturale	154-155	11575		11575	
27	Rev. „Solidarit” Asoc. ns.	156	62813	70600		7787
28	Rev. „Școala și Viața”	157	21800	21800		
29	Cotiz. plăt. As G-le și reg.	158	16000		16000	
30	Mici ajutoare	159	1000		1000	
31	Sumele tranzitoare	160	64984	73314		8330
32	Avansuri	164	657697	657697		
			7879525	7879525	4251061	4251061

Contul de Profit și Pierdere

DEBIT

Incheiat la 31 Decembrie 1938

CREDIT

SOLIDARITATEA

CHELTUELI	S U M E		VENITURI	S U M E	
	Parțiale	Totale		Parțiale	Totale
Cheltueli G-le	13805		Cotizațiile	117893	
Cheltueli Ad-ție	74030		Incasări dela serbări, baluri		
Salarii	76032		găzduire la Sorooca C.-Lung		
Deplasări	17617		și venituri întâmplătoare .	56732	
Impozite	25180		Revista „Solidaritatea” .	7787	182412
Asigurări	7901		Diferite subvenții dela banca,		
Dob. plăt. la cred contractate	45266		Cooperativa și 2% cotiza-		
Intreț. Cămin. de găzduire .	22419	282250	țiile dela membrii . . .	284267	284267
Cheltueli culturale	11575				
Cotiz. plăt As. G-le și Reg. .	16000				
Mici ajutoare	1000	28575			
Fond amort imobilului . . .	94764				
„ mobilierului	49170				
„ bibliotecii	11920	155854			
TOTAL DEBIT		466679	TOTAL CREDIT		466679

Bilanțul

ACTIV

încheiat la 31 Decembrie 1938

PASIV

Denumirea Conturilor	S u m e		Denumirea Conturilor	S u m e	
	Partiale	Totale		Partiale	Totale
C a s s a	16790	74748	Diverși Creditori . . .	1368143	1376473
Depozite la div. instituții	57958		Sumele tranzitoare . . .	8330	
Imobil	3443066		Fond amort. imobil . . .	2289398	
Mobilier	291589		• " mobilier . . .	198395	
Biblioteca	42833		• " biblioteca . . .	42833	
Efecte publice	88000	3865488	• de rezerva . . .	25847	2563763
			• dif. de curs efecte publ . .	7290	
TOTAL		3940236	TOTAL		3940236

Președinte P. SFECLA

Contabil T. DOLGHI

Membrii Comitetului :

V. Mociuți
C. Brin
Gh. Buga
P. Coșciug
S. Sârghi

SOLIDARITATEA

Banca Populară «Progresul»

a Corpului Didactic

din jud. Soroca

strada Regele Ferdinand No. 14

No. 110

Convocare.

1939, Martie 10

Conform art. 35 din statute și hotărârii Consiliului de Ad-ție din 26 Februarie 1939, domnii membri ai Băncii Populare «Progresul» a Corpului Didactic din județul Soroca sunt rugați a se întruni în Adunare Generală ordinară în ziua de 2 Aprilie 1939 ora 2 p. m. la sediul băncii, în localul Asociației Învățătorilor.

Dacă la această oră nu se va întruni numărul de membri prevăzut de art. 37 din statute, a doua Adunare Generală se va ține în aceeași zi, ora 4 p. m. în același local, cu un minimum de 50 membri și cu ordinea de zi din această convocare.

Bilanțul, contul de profit & pierderi, registrele de contabilitate și contul personal pot fi văzute de d-nii membri în fiecare zi, la bancă

ORDINEA DE ZI:

1. A se asculta darea de seamă asupra gestiunii pe anul 1938
 2. A se asculta raportul Comisiei Cenzorilor.
 3. A se discuta, aproba sau modifica bilanțul pe anul 1938.
 4. A se da Consiliului de Ad-ție descarcare de gestiune.
 5. A se aproba proiectul de repartizare a beneficiului net.
 6. A se reînoui 1/3 din membrii Consiliului de Ad-ție.
 7. A se alege 3 cenzori și 3 supleanți.
 8. Fixarea maximului sumei până la care banca se poate împrumuta dela diverse instituții de credit.
 9. A se vota bugetul pe anul 1939.
 10. A se lua cunoștință de împrumuturile membrilor consiliului și cenzorilor.
 11. A se pronunța asupra primirilor și ieșirilor din Societ.
 12. A se fixa dobânda la depunerile spre fructificare.
 13. A se fixa maximul sumei la care pot ajunge depunerile individuale
 14. A se stabili maximul sumei ce se poate acorda ca împrumut unui membru și societăților.
 15. A se fixa $\frac{1}{2}\%$ la împrumuturile acordate.
 16. Casa de ajutor reciproc.
 17. Diverse chestiuni în legătură cu bunul mers al Băncii.
- Deciziunile luate de Adunarea Generală în chestiunile cuprinse în ordinea de zi și în limita statutelor și legii, sunt obligatorii (chiar pentru cei cari n'au luat parte sau care se opun), cu respectarea dreptului prevăzut de lege și statut.
- Nici un societar nu poate avea mai mult decât un singur vot.

Președinte P. Sfeca

Contabil T. Dolghi

Banca Populară „PROGRESUL“ a Corp. Did. din jud. Soroca

Bilanța de verificare

extrasă din cartea mare la 31 Decembrie 1938.

Numele conturilor	S U M E L E		SOLDURILE	
	Debit	Cred t	Debit	Credit
Casa	19888058	19738851	149207	
Depozite la diverse instituții	5383190	4130661	1252529	
Efecte publice	73920		73920	
Imprumuturi la societari	14977311	7091835	7885476	
Imprumuturi la Soc. Cooper.	6064211	5083809	980402	
Depuneri	4919434	9419730		4500296
Capital social varsat	174850	6095241		5920391
Taxa de înscriere	1950	1950		
Creanțe dubioase	124304	1100	123204	
Cheltueli generale	49486		49486	
Salarii	122000		122000	
Jetoane de prezență și deplas.	27796		27796	
Contribuțiuni control	21588		21588	
Cheltueli culturale	5000		5000	
Asigurări	1248		1248	
Impozite	26641		26641	
Mobilier	40602		40602	
Dobânzi la depuneri	115068		115068	
Fond de rezervă		137469		137469
• creanțe dubioase		73904		73904
• amortizări mobilier		28189		28189
• dif. de curs ef. publice		7560		7560
Diversi debitori	765272	121260	644012	
Diversi creditori	537142	537142		
Fond p. imobil Asociației	121260	121260		
Dobânzi și diverse beneficii	500	594315		593815
Profit și pierdere	123976	123976		
Casa de ajutor reciproc	424261	645127		220866
Sumele tranzitoare	1022778	1058467		35689
Conturi de ordine:				
Efecte în garanție	1396402		1396402	
Deponenți efecte în garanție		1396402		1396402
T O T A L	56408248	56408248	12914581	12914581

Contul de profit și Pierdere **încheiat la 31 Decembrie 1938.**

SOLIDARITATEA

40

Cheltuieli	S U M E		Venituri	S U M E	
	Parțiale	Totale		Parțiale	Totale
Cheltuieli de ad-tie			Dobânzi dela împrumuturi .	576.352	576.352
Cheltuieli generale	49486		Diverse venituri:		
Salarii	122000		Comision dela Colectura ofi-		
Jetoane și chelt. de deplasare .	27796		ciala (Loteria de Stat) .	14146	
Contribuțiuni control	21588		Comision dela Societatea de		
Cheltuieli culturale	5000		asigurare „Vulturul” .	3317	17463
Asigurări	1248				
Impozite	26641	253759			
Amortismente la:					
Mobilier	4060				
Creanțe dubioase	49300	53360			
Dobânzi la depuneri	115.68	115068			
Total cheltuieli		422187			
Beneficiu net 1938		171628			
Total debit		593815	Total		593815

Bilanțul

încheiat la 31 decembrie 1938

ACTIV

PASIV

Denumirea conturilor	S U M E		Denumirea conturilor	S U M E	
	Parțiale	Totale		Parțiale	Totale
Casa	149207	1475656	Capital social varsat	5920391	6220873
Depozite la instituții	1252529		Fond de rezervă	137469	
Efecte publice	73920		Fond creanțe dubioase	123204	
Debitori:			Fond amort. mobilier	32249	
Imprumuturi la societari	7885476	9633094	" diferența de curs	7560	
Imprum. la Soc. cooper.	980402		efecte publice		
Diversi debitori	644012		Fonduri streine:		
Creanțe dubioase	123204		Depuneri spre fructific.	4500296	4756851
Mobilier	40602		Casa de ajutor reciproc	220866	
Total activ		11149352	Sumele tranzitoare	35689	
Conturi de ordine—ef. în garanție	1396402	1396402	Profit și pierdere (benef.)		171628
			Total pasiv		11149352
			Conturile de ordine—deponenți ef. în garanție		1396402
Total general		12545754	Total general		12545754

Președinte P. Sfecla

Membrii
Consiliului

{ V. Mociuțchi Gh. Buga
Th. Stajilă Th. Dolghi
P. Coșciug I. Cuțulab

Contabil Th. Dolghi

SOLIDARITATEA

**COOPERATIVA „LUPTA”
A CORPULUI DIDACTIC
DIN JUDEȚUL SOROCA**

No. 78

1939 Martie 10

Convocare.

Adresa: Soroca, Casa învățătorilor

Conform art. 36 din statute și hotărârii Consiliului de Ad-ție din 25 Februarie 1939, D-nii membri ai Cooperativei „Lupta” a Corpului Didactic din Jud. Soroca sunt convocați în Adunare Generală ordinară pe ziua de 3 Aprilie 1939, ora 7 dimineața în sala Asociației învățătorilor din orașul Soroca.

ORDINEA DE ZI:

- 1) A asculta darea de seamă a Consiliului de Ad-ție asupra gestiunii pe anul 1938
- 2) A asculta raportul Comisiunii de Cenzori
- 3) Aprobarea bilanșului, contului de profit & pierdere și descărcarea Consiliului de Ad-ție de gestiunea pe anul 1938.
- 4) Aprobarea proiectului de repartizare a beneficiului net,
- 5) A decide asupra primiriilor de noi membri și ieșirea lor din societate.
- 6) A fixa maximum sumei până la care se poate angaja Cooperativa în cursul anului.
- 7) Să ia cunoștință de obligațiile contractate personal de membrii Consiliului de Ad-ție și Cenzori față de Coop în cursul anului
- 8) Măsurarea capitalului social.
- 9) A reține $\frac{1}{3}$ din membrii Consiliului de Ad-ție.
- 10) A alege trei cenzori și trei supleanți.
- 11) A vota bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 1939.
- 12) Stabilirea $\frac{1}{100}$ asupra împrumuturilor și depunerilor.
- 13) Înființarea de sucursale și centre de desfășurare.

14) Diverse chestiuni și propuneri pt. bunul mers al Cooperativei.
În caz că la data arătată mai sus nu se va întruni numărul de membri cerut de art. 36 din statute (o treime), a doua adunare generală se va ține în același zi, în același local, la ora 9 a. m. cu același ordin de zi și cu orice număr de membri prezenți.

Bilanșul, contul de profit și pierdere, proiectul de repartizarea beneficiului net, proiectul de buget pe anul 1939, contul fiecărui membru, precum și registrele de contabilitate se pot vedea, conform art. 37 din statute, de către d-nii membri în fiecare zi, cu începere de la data prezentei convocări la sediul Cooperativei.

Deciziunile luate de Adunarea Generală în limita statutelor și legii, cu privire la chestiunile cuprinse în ordinea de zi, sunt obligatorii pentru toți societarii, chiar și pentru cei cari n-au luat parte sau cari se opun cu respectarea dreptului prevăzut la art. 160 Cod. Com. și art. 41 din statute).

Președinte, *P. Ștefă*

Contabil, *I. Maistruc*

COOPERATIVA «LUPTA» A CORP. DIDACTIC DIN JUD. SOROCA

Contul de Profit & Pierdere

DEBIT

la 31 Decembrie 1938

CREDIT

CHELTUELI	S U M E		VENITURI	S U M E	
	Parțial	Totale		Parțial	Totale
Chelt. de ad-ție			Rezultatul vânz. la secția I-a:		
Întreținerea localului	60000		Din vânz. cărților literare	31344	
Registre, imprimate furnituri de cancelarie	4357		Din vânzarea cărților șc. monopolizate	35848	
Timbre, poște exp. bani.	27060		Din vânz. cărților școlare monopolizate	12504	
Abon. și convorbiri telef.	15173		Din vânzarea papetăriei și instrum. muzicale	133921	
Salarii	272890		Din vânzarea regiei	11364	224981
Cotiz. Uniunii de control	2175		Rezultatul vânz. la secția II-a:		
Cotizația Centralei	22755		Din vânz. manufacturii	439750	
Impozit comercial	24750		„ „ încălțăminte	105858	
Subv. rev. „Solidaritatea”	5000		„ „ aparat. de radio și fotograf.	124936	670544
Asig. mărfuri contra foc	16833		Rezultatul vânz. la secția III-a:		
Remiza de 0.85% direct. și vânzătorilor-șefi	109531		Din vânzarea articolelor de galanterie		199452
Erori la casa	2000		Dob. și beneficii diverse		102795
Cheltuieli neprevăzute	6062		Atelier de reparații		2291
Spese de transp. și întreț.					
Cons. de ad-ție și cenș.	10562				
Diferite delegații	1469				
Impozit comunal	2250				
Asig. mărfa contra furt.	4173				
Cota-parte pentru asigurarea funcționarilor	13369				
Retrib. Comit. de direcție	15600				
„ Deleg. pentru recepț. mărfurilor	10400				
Iluminat	10000				
Chelt. cu comis. de invent.	13125	654534			
Dobânzi:					
La efecte de plată	76716				
„ depuneri spre fruct.	269718				
„ fond de rezervă	10268				
„ de prevedere	14420	371822			
Amortisamente:					
La mobilier	—	11659			
Total cheltuieli	—	1038015			
Beneficiul net	—	16 048			
Total debit	—	1200063	Total credit	—	1200063

Pentru exactitate și realitate:

Președinta, P. Sfeclă

Contabil, I. Maistruc

COOPERATIVA „LUPTA“ A CORPULUI DIDACTIC DIN JUD. SOROCA

Bilanțul

la 31 Decembrie 1938

ACTIV

PASIV

Denumirea conturilor	S U M E		Denumirea conturilor	S U M E	
	Parțiale	Totale		Parțiale	Totale
Casa		116264	Capital social	1372117	
Mobilier și edecuri		116586	Depuneri spre fructificare	4166420	5538537
Diversi debitori		4608293	Cont curent Banca «Progresul»	980402	
Mărfuri în depozit			Efecte de plată	1556173	
Dela secția I-a	1557476		Furnizori	2125083	4661658
Dela secția II-a	3470971		Fond de rezervă	194267	
Dela secția III-a	1098083		Fond de prevedere	278772	
Sucursale și centre de desfacere	90536		Fond p. amort. efectelor publice	2200	
Mărfuri spre restituire	36410	6253476	Fond p. amortizarea mobilierului	44825	520064
Efecte publice		4400	Sume tranzitoare		161905
Cheltuieli anticipate		8057	Impozite de plată		29839
Depuneri Cooperativa «Frăția»		5000	Garanții		46155
Avans pentru cărțile oficiale		8130			
			Total	—	10958158
			Profit & pierdere—Beneficiul net	—	162048
Total activ	—	11120206	Total pasiv	—	11120206
Conturi de ordine:			Conturi de ordine:		
Ef. de plată în garanție Banca «Progresul»	—	800000	Efecte de plată în garanție	—	800000

Pentru exactitate și realitate:

Președinte, P. Sfeclă

Contabil, I. Maistruc

Informațiuni

Dela Asociație.

Doi colegi din jud. Lăpușna cer să fie înscrși în Casa noastră de ajutor, arătând ca temei: „Instituția D-voastră este una din cele mai solide din Țară, cum am aflat din ziare și reviste”.

Suntem măguliți de cererea și aprecierile colegilor din jud. Lăpușna, cu regret însă le-am făcut cunoscut că statutele Casei noastre nu admit înscrierea colegilor din alte județe.

Unii colegi din jud. Cetatea Albă ne solicită statute și registre pentru organizarea cooperativei școlare.

Cererea aceasta se va satisface cu toată plăcerea, dându-li-se toate informațiile necesare, spre a le ușura calea apucată.

În această privință am dori să fim imitați cât mai mult.

Apelăm călduros la colegii împuterniciți de către subsecții cu vizitarea și îndrumarea cooperativei școlare din județul nostru să-și facă datoria la timp, vizitând la fața locului

toate cooperativele școlare din raza subsecției, cel puțin odată în decursul anului școlar, iar procesele verbale ce se încheie cu aceasta ocazie să fie trimise Asociației spre centralizare.

Conducătorii cooperativei sunt rugați ca la sfârșitul anului să facă bilanțul financiar, din care un exemplar se trimite Asociației. O cooperativă școlară, care n'are proces-verbal de vizitare a delegatului îndrumător al subsecției și nu va trimite bilanțul indicat la sfârșitul anului școlar, pierde dreptul la rabaturile de favoare oferite de Cooperativa „Lupta”

Domnii conducători de cooperative școlare nou înființate, care au primit sau vor primi aprobarea de funcționare (viza statutelor) direct dela Oficiul național al Cooperăției Române, sunt rugați a comunica neîntârziat aceasta Asociației noastre județene, arătând :

Denumirea cooperativei școlare, data aprobării și numele conducătorului.

**Cărți primite dela Ministerul Educației
Naționale, ca donație pentru biblioteca
Asociației Învățătorilor Soroca.**

		Numărul volumelor
Istoria Românilor vol. I-IX	de N. Iorga	9
Correspondence diplomatique	"	1
Origina și dezvoltarea statului Austriac	"	1
Cugetarea și fapta germană	"	1
O viață de om I-III	"	3
Anciens documents de droit roumain I-II	"	2
Istoria lui Mihai Viteazu I-II	"	2
Un biet moș și un doge	"	1
O ultimă rază	"	1
Sângele lui Minos	"	1
Istoria Universală	"	1
Sub trei regi	"	1
Doi ani de restaurație	"	1
Trei piese simple	"	1
Casandra	"	1
America și românii din America	"	1
Scrisori de boieri	"	1
Catapeteasma ruptă în două	"	1
S. E. Benitto Mussolini	"	1
TOTAL		31

R o m ă n i a

CIRCULARĂ*)

REVIZORATUL ȘCOLAR

al județului Soroca

No. 5386
1939, Martie 11**Domnule Director,**

Avem onoare a Vă transmite mai jos cele ce urmează spre conformare și executare:

1) În vederea instruirii elevilor de curs primar și mai ales a celor din clasele V, VI și VII și în scopul de a deprinde pe aceștia cu dragostea de pom și a le da noțiunile principale de producere, sădire și îngrijire a pomilor fructiferi, cari lipsesc din gospodăriile sâtenilor noștri, Onor M. Ed. Naționale cu ord. No. 4143/1939 a dispus să se înființeze mici pepiniere pe cât posibil la toate școlile primare, cari dispun de mici suprafețe de teren. Directorii de școli și învățătorii vor da tot concursul pentru înființarea acestor pepiniere, pregătind și cultivând terenul chiar cu elevii, spre a-i putea obișnui cu lucrările horticole și pomicole, cerând concursul Camerei agricole spre a pune la dispoziție materialul de în-sămânțare, sădire, alțorire și îngrijire necesar unor astfel de pepiniere, precum și personalul de îndrumare.

2) Onor M. Ed. N. cu ord. No. 22621/1939 a dispus ca în comunele rurale unde nu sunt posturi de jandarmi, cât și în municipii și orașe, directorii de școli, pe lângă care funcționează Subcentre P. P., să îngrijească de armament spre a fi pus în siguranță, rămânând responsabili de păstrarea lui.

3) Conf. ord. Onor M. Ed. N. No. 28829/1939, niciun organ de administrație sau control al învățământului primar n'are dreptul să facă schimbări de personal, nici să acorde autorizații de baluri sau serbări urmate de dans în localurile școlilor. Acei cari vor contraveni acestor dispozițiuni, vor fi aspru sancționați.

*) Se va datați în dosar.

Veți lua măsuri urgente ca toate sălile de clasă dela școlile primare și școlile de copii mici, să aibă portretul Majestății Sale Regelui Carol al II-lea.

4) Onor M. Ed. N. cu ord. No. 26407/1939 a dispus ca, între celelalte lucrări referitoare la organizarea cercurilor culturale, una dintre cele principale să fie studierea gromamei analitice noi. Prin aceasta autoritatea școlară a înțeles că învățătorii, membri ai cercurilor culturale, să citească și să pătrundă principiile, pe care se întemeiază programa, precum și materia și activitatea pe care ea o propune pentru realizarea acestor principii.

Învățătorii însărcinați a vorbi despre programă, trebuie să fie atenți asupra acestor lucruri și să le explice colegilor lor, care vor putea apoi lua cuvântul în complectare pentru a se putea lămuri complet între ei.

Este bine ca, la început, organele de control și directorii de școli să îndemne pe învățători a-și face planuri amânunțite lunare sau trimestriale de lucru, notându-și observațiile ce au de făcut în aplicarea programei sau planului alcătuit de ei.

În nici un caz, nici cercurile culturale și nici organele de control nu-și pot lua alte roluri asupra lor. În cadrul legilor și regulamentelor învățătorii vor căuta să înțeleagă intențiile Ministerului, gândindu-se la realizarea lor pe teren. După apiciare, ei pot nota observațiile pe care le au de făcut precum și eventuale greutăți pe care le-au întâmpinat.

5) Vă rugăm a lua cunoștință că prin „Legea pentru înființarea Serviciului Social”, publicată în M. Of. No. 242 din 18 Octombrie 1938, sunt prevăzute următoarele dispozițiuni care vă privesc:

Art. 8. Serviciul Social se execută prin Căminele Culturale.

Art. 9. În acest scop se înființează în fiecare sat un „Cămin Cultural, iar în orașe Cămine Culturale orășenești”.

Scopul Căminului Cultural este de a ajuta, întări și adânci „acțiunea Bisericii, a Școlii și a autorităților de Țară”

El va coordona și unifica toate activitățile desfășurate în sat de organele de Stat și Sociale prin dezvoltarea armonică: 1) a culturii sănătății, 2) a culturii muncii, 3) a culturii minții.

Art. 11 Preoții, membrii corpului didactic, funcționarii administrativi (notarul, secretarul comunal, primarul, preotul) precum și orice profesioniști salariați de Stat, Județ sau Comună „sunt obligați să-și încadreze activitatea de muncă obștească în Căminul Cultural”.

Cei ce se sustrag acestei obligații vor fi supuși la sancțiuni disciplinare, la cererea Serviciului Social, către Șefii autorităților respective.

În fiecare an, se vor trimite autorităților respective pentru statele de serviciu, fișele de activitate ale funcționarilor de Stat, Ținut, Județ și Comună, care au lucrat în cadrul Căminelor Culturale.

Ministerele și autoritățile Ținuturilor, Județelor și Comunelor, vor da întâetate la numire și înaintare persoanelor care au lucrat în cadrul Căminelor Culturale.

Pentru coordonarea activității Căminelor Culturale din cuprinsul unui județ, se creiază în fiecare capitală, un Cămin Cultural Județean, deasemenea se înființează Cămine Culturale orășenești centrale, menite să coordoneze activitatea Căminelor Culturale din oraș.

Aducându-vă aceasta la cunoștință, veți transmite colaboratorilor, punându-i să semneze că au luat act de obligațiunile care îi privesc și să rugați pe fiecare să dea concursul său prețios la marea operă socială începută, care se va realiza numai prin eforturile colective. Despre executare ne veți raporta cu prima poștă.

5) Onor M. Ed. N. cu ord. No. 12565/1939 a dispus ca învățământul religios să se predea, pentru fiecare clasă, în două ore pe săptămână, așa cum prevede și programa analitică. Pentru complectarea educației religioase, se va da preoților posibilitatea ca, în afară de manualele școlare, să se folosească și de alte manuale de religie, aprobate de Sf. Si-

nod, aceste cărți fiind folositoare elevilor și după absolvirea școlii.

6) Onor M. Ed. N. cu ord. No. 26173/1939 retrage autorizația, ce s'a dat pentru reprezentarea piesei „Zgripțo-roaica”, al cărei autor este N. D. Voiculeț din R. Sărat.

7) Potrivit adresei No. 4977/1939, a Ministerului Cultelor și Artelor, numai preoții bisericii dominante au dreptul să se prezinte la praznicul Bobotezei, cu Sf. Cruce și apă sfințită, spre a binecuvânta după tradiția țării, clădirile în care sunt instalate instituțiile publice.

8) Onor M. Ed. N. fiind informat, pe cale de plângeri din partea părinților, plângeri cari și-au găsit ecou și în presă, că la unele instituții școlare parte dintre membrii corpului didactic ar cam abuza, impunând copiilor obligații de colecte bănești sub diferite forme, precum ar fi: cumpărări de cărți, broșuri, bilete de teatru, abonamente la felurite publicații, donatii etc., ceea ce îngreuiază simțitor bugetul familiilor cu copii la școală, se amintește din nou, că orice fel de asemenea obligații materiale în școlile de toate gradele sunt în mod categoric interzise, dacă ele n'au primit în prealabil, o autorizație specială din partea M. Ed. Naționale.

Conform ord. No. 34087/1939 directorii de școli cari vor mai îngădui pe viitor impunerea unor astfel de obligații, fără autorizarea specială a Ministerului, vor fi pedepsiți.

9) Onor M. Ed. N. prin decizia No. 19166/1939 interzice cu desăvârșire membrilor corpului didactic de toate gradele să mai prezinte cererile de concedii direct autorităților în drept a le rezolva. Toate cererile de concedii vor fi înaintate prin direcțiunea școalelor care-și vor da avizul și vor propune modalitățile imediate de suplinire. Vor menționa de asemenea concediile avute în timpul anului școlar curent și în anul școlar precedent. Directorii de școli cari nu vor face de urgență formalitățile prevăzute mai sus, vor fi destituiți.

10) Onor M. Ed. N. cu ord. No. 39571/1939 a dispus ca cărțile date gratuit elevilor de curs primar, nu rămân proprietatea elevilor, ci sunt proprietatea școlii. La sfârșitul anului

ele se depun direcției școlii, care, în anul viitor le vor da altor elevi. Pentru ca acest lucru să fie cât mai cu folos, învățătorii vor veghea ca aceste cărți să nu fie distruse și nici deterio rate.

11) Potrivit ord. Onor M. Ed. N. No. 24816/1939, începând cu anul acesta apare „Buletinul Oficial al Ministerului, iar No. 1 al acestui buletin, este în curs de expediție tuturor școalelor. Intrucât acest buletin se întreține din abonamentele ce urmează să fie plătite de acum înainte de Comitetele școlare sau din alte surse de donațiuni ale școalei, sunteți rugat a trimite neîntârziat abonamentul.

Abonamentul urmează să fie plătit astfel:

1. Gimnazii 250 lei anual;
2. Licee 300 lei anual;
3. Școli particulare și confesionale indiferent de grad, fiecare 300 lei anual;

Buletinul Oficial al Ministerului Educației Naționale în ce privește plata abonamentului are precădere față de alte publicații școlare oficiale sau neoficiale ce se trimit școalelor.

Abonamentele se vor expedia direct Ministerului la Direcția Contabilității pentru Buletinul Oficial al Ministerului.

12) Onor M. Ed. N. cu ord. No 26644/1939 ne face cunoscut că Seminarul Pedagogic depe lângă Universitatea din Cernăuți a hotărît să organizeze și în anul acesta „Săptămâna Pedagogică” când se vor trata de către profesorii specialiști probleme de pedagogie, psihologie, istorie și limba română. Ministerul, găsind că această săptămână pedagogică este folositoare, în special acelor profesori învățători și învățătoare din întreaga țară, care simt nevoia unei adânciri a pregătirii pentru misiunea lor, aprobă să participe la aceste cursuri membrilor corpului didactic ce vor participa. Ministerul le aprobă să absenteze dela școală trei zile, înainte de Duminica Floriilor, însă absențele nu li se vor motiva, decât pe baza unei adeverințe eliberată de direcțiunea Seminarului Pedagogic din Cernăuți.

13) Având în vedere că foarte multe din comitetele șco-

lare comunale și în special cele dela comunele rurale, n'au fost suficient stimulate până acum, de către organele active și gestiunea lor neverificată pe mulți ani în urmă, — ceea ce a înlesnit în unele părți abuzuri și neglijență totală pentru interesele școlare, Onor Rezidența Regală cu ord. No. 5571/1939, transmis de prefectură cu No. 3525/1939, a dat ordin circular Pretorilor din județ să inspecteze și să verifice organizarea acestor comitete, gestiunea lor și modul cum întrebunțează veniturile — de orice natură. Nu este admisibil, ca pentru lemne de foc ori pentru vărui sau alte nevoi mărunte ale școlilor, să vă adresați cu cereri de ajutoare la Ținut, atâta vreme cât comitetele școlare nu îngrijesc de urmărirea și încasarea veniturilor ce li se cuvin și mai ales atâta vreme cât nu se silesc a-și crea surse legale de venituri, cu care să-și îndeplinească îndatoririle față de școală, întrebunțând veniturile numai la destinația lor. Deaceia, pretorii sub controlul și supravegherea personală a D-lui Prefect vor proceda cu toată atențiunea la aceste inspecțiuni și verificări. Cele constatate, vor fi înscrise într'un proces-verbal, ce se va înainta direct Ținutului, pentru a aviza la vreme asupra măsurilor ce sunt de luat.

14) Ca o completare a punctului 11 din prezenta circulară, vă aducem la cunoștință că Buletinul Oficial al Ministerului cuprinde, pe lângă partea oficială, un material de studii, îndrumări și prezentări de probleme școlare și pedagogice, care interesează indeaproape pe învățători. Directorii sunt obligați să pună Buletinul la dispoziția învățătorilor, iar după ce este cercetat, să se păstreze în biblioteca școlii, fiind înregistrat ca orice act oficial.

Ministerul a hotărît ca plata abonamentului s'o facă comitetele școlare. Abonamentul anual este de 120 lei, pentru comitetele școlare rurale și 200 lei, pentru comitetele școlare urbane. Fiecare comitet școlar va plăti un singur abonament chiar dacă va avea sub administrația sa mai multe școli. Abonamentul grădiniilor de copii va fi plătit astfel: Cele cari n'au comitete școlare proprii, primesc Buletinul în contul

abonamentului plătit de comitetul școlar căruia aparține; cele cari au comitet școlar plătesc abonamentul anual de 120 sau 200 lei, după cum sunt rurale sau urbane. Abonamentele vor fi strânse de urgență de către revizoratul școlar și consemnate la Ad-ția Financiară pe seama și la dispoziția Ministerului Educației Naționale pentru plata abonamentului Buletinului Oficial al Ministerului pe anul în curs, urmând ca recipisele și tablourile care să cuprindă școlile care au achitat abonamentul și pe cât timp, să fie înaintate Ministerului la Administrația și Redacția Buletinului Oficial (Direcția I Biroul controlului).

15) Școalele vor sărbători cu tot fastul cuvenit și în anul acesta ziua sădirii pomului, luând măsuri din timp pentru sădirea pomilor în grădina școlară, biserica, cimitir, etc.-

16) În conformitate cu ord. ce le avem din partea autorităților școlare superioare, membrii corpului didactic sunt rugați să noteze pe copiile proceselor-verbale de inspecție Nr. statului personal al celui inspectat. D-nii directori la înaintarea copiilor după procesele-verbale vor controla executarea acestui ordin.

17) În conf. cu adresa No. 2691/1939 a Prefecturii jud. Sorocea, aducem la cunoștință că, dacă în județ se vor găsi doritori de a cultiva în, Camera Agricolă va procura sămânța necesară prin Oficiul Național al textilelor, pe baza tablourilor nominale ce se vor întocmi de către primăriile rurale.

18) Vi se transmit în copie instrucțiuni cu privire la înființarea de pepiniere, plantarea școlilor și împădurirea terenurilor agricole și degradate din partea ocolului silvic Sorocea.

1. Prima grijă este alegerea locului care trebuie să fie plan, deschis și cu solul de calitate bună.

2. Înainte de semănatul seminței, se mobilizează solul destinat pepinierii, care constă în: desfundarea terenului la două cazmale, adică la adâncimea de 0,50 m.

Desfundarea terenului se face din toamnă, urmând ca primăvara, înaintea semănatului, solul să fie bine mărunțit cu

greble și să se marcheze straturile. Straturile în regiunea noastră vor fi numai marcate pe teren fără ca să se facă șanțuri de despărțirea lor. La fel să se procedeze și cu terenul care n'a fost pregătit din toamnă.

Desfundarea la două cazmale se face numai în soluri profunde, cele superficiale și podzolite nu se desfundă mai adânc decât o cazma.

3. Semințele ce urmează să fie semănate se prepară în modul următor :

a) Salcâmul și gladita se țin în apă caldută timp de 24 ore, apoi se svântă puțin și se seamănă.

b) Germinația nucilor se poate forța ținându-le 36-48 ore în apă caldută (pentru semănatul în primăvară)

c) Semanța de duzi se ține la stratificat una lună zile; acerinee, măr, păr, gutui, castani până la 3 luni; frasin, teiu, cireș, cais, prun-până la 4 luni (înainte de a se semăna).

Stratificarea semințelor se face astfel: se face un șanț adânc de 0,80 m. iar lățimea lui depinde de cantitatea seminței ce urmează să se stratifice.

La fundul șanțului se așterne un strat gros de 10 cm. de nisip umed, apoi se așterne un strat de semințe de 10 cm. grosime și așa alternativ până se umple groapa. Deasupra se așterne un strat de paie care va feri sămânța de îngheț.

Semințele de stejar, arțar american și ulm, n'au nevoie de stratificare sau de altă preparare înaintea semănatului.

4 Semănatul semințelor se face în straturi cari vor fi de 4 m. lungime și 1 m. lățime, rândurile se fac la 20 cm. unul de altul.

Cantitatea semințelor ce se seamănă pe metrul liniar este următoarea: Salcâmi 3 grame, gledicia 7 grame, dud 3 grame, nuci 50 grame, cireși și vișine 10 grame, păr și măr 5 grame.

Semințele semănate se acoperă cu pământ mărunt. La semințele grele stratul cu care se acoperă sămânța va fi de 4-6 ori mai gros decât diametrul seminței, iar la cele ușoare și mărunte se acoperă cu un strat de 3 ori mai gros decât

semănta.

Semănăturile de ulm și dud au nevoie să fie acoperite cu paie sau mușchiu pentru a fi ferite de insolație și uscăciune.

Epocile semănatului semințelor sunt după cum urmează:

Stejar: toamna îndată după recoltarea ghindei.

Frasin și acerinee, afară de arțar american, se seamănă primăvara cât de timpuriu.

Semințele de dud, salcâm și gledicia, se seamănă primăvara, când gerurile de primăvară nu pot cauza vătămări tinerelor plante.

Pentru aceste semințe epoca de semănat va fi între „25” Martie și „15” Aprilie.

Semănăturile făcute în pepiniere se recomandă să fie udate cu apă, această operațiune se face seara, sau chiar în cursul zilei, când cerul e noros.

Pueții răsădiți se plivesc, se prășesc în timpul verii de atâtea ori cât cer împrejurările, ținând pepinierele în stare de perfectă curățenie de buruieni.

Pentru buna reușită ale lucrărilor de plantare în general e necesar să ținem cont de următoarele:

1) *Prepararea terenului pentru plantare.* Atât pentru plantarea șoselelor cu pueți mari, cât și pentru împădurirea oricărui teren, solul se pregătește cel puțin cu 4-6 luni anticipat plantării. Având în vedere că în localitate majoritatea lucrărilor de împăduriri se face primăvara, locurile de plantare se pregătesc în toamna anului precedent. Pentru plantarea șoselelor, gropile vor fi de $1 \times 1 \times 1$ m. pueții fiind mari de 4-5 ani.

Pentru plantarea terenurilor plane și celor cu panta dulce operațiunea de plantare se face tot în gropi cu dimensiunile $0,40 \times 0,40 \times 0,50$ m.

Prepararea terenurilor accidentate se face în terase sau benzi cu lățimea de 0,80 până la 1 m. care se desfundă la adâncimea de 0,50 m., iar un metru rămâne nedesfundat și așa mai departe.

Terasele se fac în direcția perpendiculară pantei, iar pueții se plantează în mijlocul terasei desfundate, astfel ca între rânduri să aibă distanța de 1,60–2 m, iar între pueți 0,75 până la 1 m.

2. *Scosul pueților din pepinieră :*

La executarea acestor lucrări este foarte important ca rădăcinile să nu fie vatamate. Modalitatea cea mai practică pentru scoaterea pueților este următoarea : paralel cu rândul pueților ce urmează să fie scoși se face un șanț lat de 30 cm. și ceva mai adânc decât pătrund rădăcinile în pământ. În acest șanț, cu cazmaua, care se înfige în pământ la adâncimea unde ajung rădăcinile din partea opusă a șanțului, se răstoarnă pueții, și apoi se scot cu rădăcinile complet nevătămate.

După scoaterea pueților se procedează la toaletarea lor, această operațiune constă în tăierea cu foarfece a rădăcinilor rupte sau vătămate în timpul scoaterii pueților din pământ (nu se taie deloc firele rădăcinale mărunte) apoi se toaletează și trunchiul: la pueți de 1–2 ani trunchiul se recipează lăsându-se maximum 10 cm. dela colet, iar pueți de talie mare se scurtează atât toate ramurile cât și trunchiul, aceasta pentru obținerea echilibrului între partea aeriană și cea subterană a plantelor, contrariu plantele cu sistemul radicular vătămat

sau scurtat nu sunt în stare să absoarbe cantitatea necesară de apă și a elementelor nutritive pentru hrana trunchiului și se produce autoreciparea trunchiului prin uscarea lui la oarecare înălțime de pământ. Nu se face reciparea trunchiului la esențele rășinoase.

Pueții după scoaterea lor îndată se vor îngropa în șanț spre a fi feriți de uscăciune.

3) *Transportul pueților la locul de plantare, plantarea și îngrijirea pueților plantați :*

În timpul transportului, cât și în timpul plantării, pueții trebuie să fie feriți de soare și vânt, pentru a se evita uscarea rădăcinelor căci plantarea pueților cu rădăcini uscate reprezintă pierdere de timp și cheltueli inutile.

Gropile făcute din toamnă, pe la începutul lunii Martie anului viitor se astupă cu țărână spre a se evita evaporarea umezelei adunate în timpul iernii. Aceste gropi stau astupate până la epoca plantării.

Nu se recomandă deloc plantarea întârziată, căci cele mai bune rezultate se obțin când plantarea se face în mustul zăpezii, adică imediat după topirea zăpezii și a desghețului pământului.

Plantarea propriu zisă a pueților mici se face în găurile făcute cu ajutorul cazmalei, luându-se măsuri ca rădăcinile să nu fie boțite, apoi se înfige cazmaua paralel cu gaura făcută pentru puate și prin mișcarea cazmalei spre planta pusă se astupă gaura în care s'a făcut plantarea, călcându-se bine apoi pământul în jurul plantei.

Plantarea pueților de talie mare se face în gropi. Gropile fiind astupate se scoate pământul din groapă atât ca coletul plantei așezate în groapă să fie la nivelul malului

groapei, se desfac bine rădăcinile și se dă cu țărână, calcându-se bine, dându-se imediat și câte o găleată de apă la fiecare puet.

Pueții de talie mare au nevoie, după plantare, să fie udați de cel puțin 2 ori pe săptămână până la epoca prinderii lor, iar cei mici plantați în terenuri, în vederea constituirii unei păduri, se prășesc până la închiderea masivului.

Revizor Școlar A. ANOP

Șef de cancelarie I. Cuțulab

La cooperativa de consum „Frăția” din orașul Soroca, se poate fiecare aproviziona cu cele necesare în vederea sărbătorilor Paștelor, în special se găsește de vânzare făină bună pentru cozonaci cu prețuri moderate.

Credem că dăscălimea din județ nu va scăpa ocazia să viziteze această tânără unitate spre a procura mărfurile necesare, dând pe calea aceasta, încă odată sprijinul său ideii cooperative.

Colegii, membri ai Asociației și instituțiilor noastre economice, sunt așteptați să ia parte, ca și în anii trecuți, într'un număr cât mai impunător, la adunările generale din zilele de 2 și 3 Aprilie 1939.

„Solidaritatea” urează tuturor cititorilor săi petreceri frumoase de Sf. Paști.

Titlu *Solidaritatea*
Subiect *Reviste pedagogice din Basarabia;
Corp didactic;
Învățământ școlar - Basarabia;
Pedagogie - Basarabia;
Educație;
Literatura română*

Descriere *"Solidaritatea" (1923-1940; 1942-1944). Buletin al Asociației Învățătorilor, secția județului Soroca. Apare lunar din 14 ianuarie 1923 până în 1940. Din februarie 1923 apare cu subtitlu "Organ al Asociației Învățătorilor din județul Soroca", iar din 1932 apare cu subtitlu "Organul Asociației Corpului Didactic din județul Soroca". Este unica publicație pedagogică care își reia apariția în anii războiului, editându-se lunar din 1942 până în 1944. Revista acordă o mare atenție prestigiului învățătorului în școală și societate, precum și obligativității învățământului, programelor școlare și perfecționării lor continue. Acest număr nu este complet, lipsesc pag. 17 - 20, conține tabele, poate fi consultat fizic.*

Editor *Biblioteca Națională a Republicii Moldova*

Contributor *Gasca, G. (fond.);
Buga, Gheorghe (fond.);
Constantinescu, N. M. (fond.);
Secara, Vasile (red.);
Iov, Dumitru (red.)*

Data *2009*

Tip *Text/Periodice vechi*

Format *text/xml;
image/tiff*

Sursă *Solidaritatea: Organul Asociației Învățătorilor din județul Soroca.- Soroca: Tipografia "P. Litvac", 1939.- An. 17, Nr.3-4.- Mart. - April.- 56 p.*